

Vihdin kunnan talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027

Kunnanhallitus 28.10.2024

280/02.02.00.01/2024

Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.5.2022 kuntastrategiassa vuosille 2022-2025 vastuullisen taloudenpidon yhdeksi kahdeksasta strategisesta painopisteestä.

”Vastuullisella taloudenpidolla varmistamme kuntamme hyvinvoinnin perustan. Käyttötalousmenot sovitetaan talouden asettamiin raameihin, jotta verotuksemme pysyy kilpailukyisenä. Priorisoimme investoinnit, jotka lisäävät kuntamme saavutettavuutta ja siten kasvutavoitteemme toteutumista.”

Kuntalain 410/2015 § 110 mukaan kunnanvaltuuston on ennen vuoden loppua hyväksyttävä talousarvio seuraavaa kalenterivuotta varten. Talousarviovuosi on ensimmäinen vähintään kolmivuotisesta taloussuunnitelmasta, joka on hyväksyttävä samanaikaisesti. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelman lähtökohdانا on Vihdin kunnanhallituksen 17.6.2024 § 163 hyväksymä vuoden 2025 talousarvion laadintaohje ja talousarviokehys. Toimielinten tuli laatia kunnanhallituksen antaman kehyksen puitteissa ehdotukset talousarvioksi.

Lautakuntien budjettiesitysten määräpäivä oli 9.10.2024 ja viimeinen lautakunta käsitteli esityksen 8.10.202. Kunnanjohtajan johdolla on käyty täsmentäviä neuvotteluja palvelukeskusten johtajien kanssa. Lautakuntaesityksistä keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan ja elinvoimalautakunnan esitykset ylittivät kunnanhallituksen asettaman kehyksen. Yhteensä lautakuntaesitysten jälkeen kehyksen ylitys oli noin 2,7 milj. euroa.

Budjetin laadintaa on haastaneet epävarmuus mm. toimintakulujen ja tuottojen kehyksestä. Kehyksenannon jälkeen on varmentunut työllisyysalueen rahoitustarpeet ja työmarkkinatuen kuntaosuuden arvio, jotka ylittivät kehyksessä arvioidut ennusteet. Tämän lisäksi jälkitarkastelussa laskentakehyksessä oli jäänyt virheellisesti ELY:n joukkoliikenteen järjestämistavan koko vuoden arvioidut kulut huomioimatta, vaikka alunperin ne oli esitetty huomioitavaksi. Kehyksessä oli huomioitu joukkoliikenteen osalta vain kuuden kuukauden kulut. Toisaalta tuloennusteet ovat parantuneet veroennusteen osalta kehyksenannon jälkeen. Valtion talousarviossa esittämät budjettiratkaisut ovat vaikuttaneet positiivisesti sekä negatiivisesti tulovirtaan.

Edellä mainitut huomioiden kunnanjohtajan esityksessä on lautakuntien esityksiä edelleen tasapainotettu ja tehty strategisia kasvuun kohdistuvia lisäyksiä ja valintoja. Kunnanjohtajan esityksessä lautakuntavaiheen

talousarviota on toimintakatetasolla tasapainoitettu noin 1,5 milj. eurolla. Toimintakatetasolla ylitys edelleen kehyykseen on noin 1,1 milj. euroa.

Vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa ulkoisia toimintatuottoja on 17 446 735 euroa ja ulkoisia toimintakuluja -95 905 510 euroa ja toimintakatteeksi muodostuu – 78 086 083 euroa. Vuoden 2024 toimintakatteen ennustetaan syyskuun tiedoilla olevan - 72 278 674 euroa ja vuoden 2023 tilinpäätöksen toimintakatteen -57 156 240 euroa.

Vuoden 2024 talousarvioehdotuksessa vuosikatteen arvioidaan 12 034 956 euroa ja poistoiksi -12 554 306 euroa. Tilikauden tulokseksi arvioidaan -519 350 euroa. Vuonna 2022 ja 2023 tehdyistä investointivaroista Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen sekä energiasäätelinten muutostöiden investoinnit ovat valmistuneet ja investointivaroukset alkavat purkautua poistojen suhteessa. Aktivoituneet investointivaroukset nostavat arvion vuoden 2025 tilikaudelta ylijäämäiseksi 478 421 euroa.

Vihdin kunnan vuoden 2025 talousarviossa ja vuosien 2026 - 2029 taloussuunnitelmassa on merkittäviä investointeja, jotka tukevat kunnan tulevien vuosien kehitystä ja kasvua. Nettoinvestoinnit vuodelle 2025 on arviolta 24,6 milj. euroa.

Aikaisemmat vuodet 2020-2023 ovat olleet taloudellisesti positiivisia erinäisistä kertaluontoisista tapahtumista ja eristä johtuen. Rakenteellinen menojen ja tulojen epätasapaino on palaamassa ja suunnitelmavuodet kääntyvät arviolta alijäämäisiksi. Korkea investointitaso jatkuu, ja seuraava merkittävä investointi, jätevedenpuhdistamo, tulee miltein heti perään, kun edellinen suuri investointi, Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskus on saatu päätökseen. Samanaikaisesti on investoitava myös peruskorjauksiin ja kasvuinvestointeihin. Tämän kokoluokan investointitarve nostaa lainakannan tasoa ja vuonna 2028 lainakannan arvioidaan olevan yli 120 milj. euron.

Rakenteellisen ja kestävä talouden perustana on tasapainon saavuttaminen taloudellisesti ja rahoituksellisesti, mikä vaatii investointien priorisointia ja rakenteellista tarkastelua palveluprosesseihin ja palveluverkkoon sovittaen olemassa olevaan ja tulevaan tulopohjaan. Tasapainon löytämiseksi talousarviossa on määriteltävä käynnistettäväksi rakenteellisen ja kestävä talouden tasapaino-ohjelma.

Talousarvioesitys Vihdin kunnan talousarvioksi 2025 ja taloussuunnitelmaksi 2026-2027 sisältäen investointiohjelman 2025-2029 ovat liitteenä. Talousarvion valtuustokäsittely on 11.11.2024.

Valmistelija

Jere Laine etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 467 5554.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus

Kunnanhallitus

- 1) hyväksyy kunnanhallituksen alaista toimintaa koskevan talousarvioesityksen vuodelle 2025;
- 2) oikeuttaa talousjohtajan tekemään teknisiä korjauksia talousarviokirjaan, ja
- 3) esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteen mukaisesti Vihdin kunnan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelman.

Päätös

Tiedoksi